

gets indflydelse på det europæiske samarbejde, den særlige position, som Folketingets Europaudvalg eksempelvis har fået i beslutningsprocessen.

Man kunne nævne mange andre eksempler. De imødekommelser til Folketingets medindflydelse på udenrigspolitikken, der blev givet i 1953, er i dag blevet en hæmsko for et effektivt folkestyreindseende i de anliggender, som ikke er fjerne anliggender, men som har direkte indgribende betydning for den enkelte borger i det danske samfund.

Foruden Socialdemokratiets beslutningsforslag er der fremsat forslag fra Socialistisk Folkeparti, et imponerende gennearbejdet forslag til en ny grundlovsreform og et forslag til en grundlovskommission, som ligner vores, og det siger sig selv, at det er vi sympatisk indstillet over for.

Det Radikale Venstre har stillet et forslag om et forfatningskonvent. Der er noget spændende i det, og lad os endelig diskutere det igennem, men man skal ikke glemme, at parallelterne henholdsvis til den grundlovgivende rigsforsamling og til forfatningskonventet i EU lider af den alvorlige mangel, at der ikke er nogen nødvendig parallel i forhold til den situation, vi befinder os i i dag.

Da man skulle lave den grundlovgivende rigsforsamling, havde man ikke noget folkevalgt organ, som Folketinget er i dag, som tegnede hele riget. Og i forhold til forfatningskonventet i EU er det jo det samme, der er problemet. Der står i Traktaten, at det er en regeringskonference, der skal forberede sådanne ændringer, men det er jo kun regeringerne, der sidder dér, og Europa-Parlamentet har ikke den samme autoritet og myndighed, som Folketinget har i forhold til os, og derfor var man nødt til at lave et konvent med en sammenblanding af valgte repræsentanter for regeringerne, fra de nationale parlamenter og fra Europa-Parlamentet.

Jeg håber, at vi ud fra disse mange forslag kan finde en fælles sum, en fælles fond, der kan føre os videre. Vi ønsker en proces præget af samarbejde og konstruktivitet. Vi skal nå, vi er pisket til at nå et bredt flertal, hvis det her skal lykkes.

Vi må med det samme medgive statsministeren og andre, at der ikke er en enkelt sag, der i sig selv kan løfte det her, men som Hans Gammeltoft-Hansen flere gange har citeret Nordskov-Nielsen for, er der måske ikke en enkelt sag, der i sig selv kan løfte grundlovssagen, altså processen omkring en forandring af grundloven, men

summen af de mange sager er rigelig stærk til at bære dette igennem.

Vi ser ikke det her som et enkelt sagsprojekt, og jeg må med det samme sige, at Socialdemokratiet ikke er med til bare at ændre grundloven, hvad angår tronfølgeoven; det skal være det hele. Vi skal ikke tage sådanne enkelte fikse eller vigtige hjørner ud; vi skal tage det hele med.

I vores forslag er der ti enkeltpunkter. Vi har ikke et gennearbejdet alternativt grundlovsforslag – vi beundrer dem, der har lavet dette arbejde – men vi har peget på ti punkter, som for os er vigtige.

Det første er, at vi får skrevet folkestyret ind i en grundlov affattet i et moderne sprog.

Det andet er, at vi får opdateret borgerrettighederne, som jeg nævnte det før. Jeg har allerede givet nogle eksempler på problemstillinger, vi skal forholde os til. Dette, at ingen kan forfølges eller forskelsbehandles på grund af køn, tro eller etnisk oprindelse, er mere nødvendigt at få slået tydeligt fast i grundloven end nogen sinde tidligere, og ligestillingen mellem mænd og kvinder siger sig selv. Jeg synes også, at den radikale tanke om, at ingen kan nægtes adgang i samfundet som følge af handicap, er en vigtig tankegang.

Kl. 15.35

Det tredje punkt er statsmagternes kompetence. Der har vi en række vigtige problemer. Fru Birthe Rønn Hornbech var inde på nogle af dem. Jeg skal ikke gå i detaljer her, men det er vigtige sager.

Fjerde punkt: De politiske partier bør efter vores mening stå i en grundlov. Det er jo et fuldstændig falsk billede at give af dansk folkestyre, at partierne end ikke er omtalt, og at der ikke er nedlagt principper omkring vores partisystem.

Det femte er spørgsmålet om åbenhed i forvaltningen. Alle siger, at det kan vi jo bare gøre ved lov. Jamen hvad er sandheden? Når der kommer et andet flertal, så kan man indskrænke og lave om på denne åbenhed. Jeg husker, at vi i min tid som miljø- og energiminister åbnede hele ministeriet og sagde: Vi har i princippet ingen hemmeligheder. Det havde i øvrigt den tillægsgevinst, at vi aldrig havde lækager, og at der aldrig var noget, der slap ud, som ikke skulle være sluppet ud, for vi havde ingen hemmeligheder. I dag er systemet igen så hemmeligt, at jeg end ikke som tidligere minister kan få udleveret de papirer, jeg havde, da jeg var minister, selv om jeg er ansvarlig for området. Det er sandt fuldstændig til. Hvis ikke vi får regler, der også beskytter mindretal mod flertal, eksempel-